

Vježba 7.3. – Upitnici o stavovima prema vrijednostima

Odgojno - obrazovni ciljevi	Učenici razmišljaju o svojim osobnim stavovima i slobodno ih izražavaju.
	Učenici mogu slušati druge učenike, neovisno o tome slažu li se s drugima ili ne.
Materijali	Set priručnika: " Upitnici o stavovima prema vrijednostima ".

Napomena za učitelje

Informacija o osobnim političkim stavovima

Stav je tendencija izražavanja mišljenja ili usvajanja određenog oblika ponašanja. Stav je rezultat socijalne integracije i osobne povijesti i stoga je manje svjestan nego ideologija. Stavovi vode naše percepcije, prosudbe i djelovanja.

Svrha ove vježbe je da se shvati, na temelju izražavanja misli, do koje mjere osoba jest, ili nije, sklopa društvenim promjenama. Promjena sama po sebi nije ni dobra ni loša stvar, i svrha je ne donositi prosudbe o učenicima, a još manje procjenjivati ih. Također treba imati na umu da rezultati ovakvog "političkog lakmus testa" ne bi se trebalo uzimati previše ozbiljno, osobito ako učenici nisu u potpunosti svjesni implikacija s izjavama u upitniku.

Pravo pitanje jest: zašto, što, kada i kako promijeniti. Modeli političke misli služe kao vodilja za političke stavove koji su se razvili nakon Francuske i Američke revolucije. Sljedeći skeć može služiti kao okvirna smjernica ali ne može zamijeniti čitanje izvornih materijala.

Progresivan stav dovodi do uvjerenja da su promjene poželjne. Promjene mogu biti revolucionarne ili *reformističke*, ovisno o hitnosti te sredstvima koja se koriste. Za revolucionarnost, ukoliko je potrebno, nasilje se ne može isključiti. Za reformističke, promjena je poželjna, ali bez radikalnog prekida s prošlosti.

Konzervativan stav, s druge strane, cijeni tradiciju i preferira iskustvo umjesto teorije. Takav stav može favorizirati *status quo* ili biti reakcionaran. Favorizirati *status quo* znači tvrditi da je trenutno stanje, iako daleko od savršenog, u potpunosti prihvatljivo. Kao način promjene može se zagovarati organski rast (Edmund Burke). Osnovna briga je držati državu snažnom i pokretljivom kako se ne bi previše opteretila partikularnim interesima u opsežnoj participaciji. Reakcionar, međutim, odbija trenutno stanje stvari: on/ona tvrdi da je pogrešno provoditi promjene i traži da se vratimo u prijašnje stanje.

Revolucionar i *reakcionar* skloni su indoktrinaciji, to jest, da postanu fundamentalisti, što znači da brane stajalište s ideološke osnove, bez uzimanja stvarnosti u obzir.

Ostali su više pragmatični i određuju svoje stavove analizirajući trenutne posljedice.

Ova vježba može koristiti kao osnovna vodilja koja potiče učenike da shvate postojanje različitih modela političkog mišljenja i da postanu svjesni svojih osobnih preferencija i spoznaja. U političkom životu, politički stavovi će učestalo sličiti političkoj mješavini između različitih političkih mišljenja, na primjer rasprave između neoliberalne, ekološke i tehnokratske struje.

Postupak

1. Učenici odgovaraju na pitanja. Prije svake izjave zapisuju broj kako bi iskazali svoj stav.
Šifra koju koristimo je sljedeća
 - 5 – U potpunosti se slažem s izjavom.
 - 4 – Uglavnom se slažem s izjavom.
 - 3 – Svejedno mi je što se u izjavi navodi.
 - 2 – Uglavnom se ne slažem s izjavom.
 - 1 – U potpunosti se ne slažem s izjavom.
2. Učenici sastavljaju svoj konačan broj bodova, koji ukazuje koji su njihovi politički stavovi.
 - 100-80: revolucionar
 - 80-60: reformist
 - 60-40: u korist *statusa quo*
 - 40-20: reakcionar

Postoje li neke uočljive razlike između učenika, posebice između dječaka i djevojčica?

Dodatak

Raditi s tekstrom: ovisno o tome kako se vježba izvela – kao uvod ili kao vježba prijenosa znanja – rad s tekstrom preporuča se prije ili poslije ove vježbe. Za napredne razrede mogu se koristiti citati autora poput Locka, Burka ili Marxa. Dodatno, ili kao alternativa za mlađe učenike, mogu se koristiti izjave političara ili stranačkih predstavnika oko specifičnih problema u društvu.

Također vidjeti sljedeći zadatak.

Varijacija

Ova pitanja mogu se formulirati na temelju lokalnih problema. Bilo koje od pitanja može biti početak za debatu.

Materijali

(vidjeti iduću stranicu)

Materijal za učenike

Upitnik o stavovima za promjenu (kontroverzne teme)

1. Žena bi trebala imati pravo sterilizirati se bez odobrenja svoga muža.
2. Informacija o kontroli rađanja trebala bi biti dostupna na zahtjev, svim mlađim djevojkama starijima od četrnaest godina.
3. Lake droge trebale bi biti legalizirane.
4. U demokracijama referendumsko odlučivanje trebalo bi lako realizirati.
5. Kriminalci trebaju medicinsku pomoć prije nego kažnjavanje.
6. Smrtna kazna trebala bi se u potpunosti ukinuti.
7. Velike tvrtke trebaju se nacionalizirati.
8. Brak između osoba istog spola treba biti legalan.
9. Ne smije biti razlikovanja spolova u oglasima za posao.
10. Dobrovoljne udruge trebaju se zabraniti. Dužnost je države da pomaže siromašnima.
11. Prosječna osoba ne treba biti kontrolirana ili upravljana.
12. Učenici trebaju sudjelovati u izborima za školsko vodstvo.
13. Ocjene i svjedodžbe trebaju se ukinuti.
14. Svakome bi se trebao jamčiti minimalni dohodak, neovisno o spolu, dobi ili profesiji, pa čak i ako odluče ništa ne raditi.
15. Djeca se trebaju odgajati u nekoliko vjera istovremeno; djeca mogu izabrati svoju vjeru kad odrastu.
16. Političke vođe trebale bi koristiti savjete znanstvenika prilikom korištenja znanstvenih otkrića.
17. Ljudska bića su rođena s istim potencijalom.
18. Privatno vlasništvo treba ukinuti i uvesti javno i državno vlasništvo.
19. Nitko nema pravo nametati svoje mišljenje drugima.
20. Svi proizvodi koji zagađuju okoliš moraju se prestati proizvoditi, neovisno o gospodarskom učinku te zabrane.